

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nayka.com.ua](http://www.economy.nayka.com.ua) | № 3, 2021 | 25.03.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.3.75](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.75)

УДК 355.6

I. В. Сахно,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту та військового господарства,
Національна академія Національної гвардії України
ORCID ID: 0000-0001-6795-0535*

ГРОШОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НГУ

I. Sakhno

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Military Economy, National Academy of the National Guard of Ukraine, Kharkiv

MONEY SECURITY FOR STUDENTS OF HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

У статті наведено кількісні та вартісні показники підготовки кадрів для Національної гвардії України закладами вищої освіти у 2019-2023 рр. згідно бюджетного запиту Міністерства внутрішніх справ на вказаний період, проаналізовано середньомісячний розмір грошового забезпечення курсантів та його прогностичні показники на 2023 р. Розкрито склад грошового забезпечення та порядок його розрахунку для різних категорій курсантів вищих військових навчальних закладів НГУ, а саме: для курсантів, які перед зарахуванням на навчання проходили військову службу за контрактом; для курсантів, які перед зарахуванням на навчання проходили строкову військову службу та для тих, хто прийнятий на навчання з числа цивільної молоді після здобуття повної загальної середньої освіти.

Monetary support is an important component of the system of social protection of servicemen, the level of which is an effective motivational mechanism that guarantees the effective functioning of the military formation of the state.

The article presents quantitative and cost indicators of training for the National Guard of Ukraine by higher education institutions in 2019-2023 and analyzes the average monthly amount of cash cadets and its forecasts for 2023. The information is taken from the budget request of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine for this period, listed on the official website of the ministry. It is noted that the amount of financial security for cadets of higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine depends on what category of applicants they belong to, whether the cadets were enrolled in military service under a contract, whether the cadets were enrolled in conscription or enrolled from among civilian youth. Depending on this, the amount of their financial security during training will range from an average of 420 to 10,450 UAH (in 2020 year). The composition of monetary support and the procedure for its calculation for different categories of cadets of higher military educational institutions of the National Guard of Ukraine are revealed. In particular, the financial support of cadets-contractors, who before enrollment in the military service in the positions of privates, sergeants, sergeants, officers, consists of salary, salary for military rank, monthly additional types of financial support (allowance for years of service,

allowance for the peculiarities of service, bonus) and one-time types of cash security (financial assistance for solving social and household issues and assistance for rehabilitation once a year). The monetary support of other categories of cadets includes the official salary, the cadet's official allowance (if it possible) and the increase of the official salary based on the results of the next examination session (if it possible). They also can to receive financial assistance once a year for rehabilitation and for solving social and household issues.

In addition, the article presents the features of indexation of cash security of different categories of cadets and the procedure for taxation of cash security by personal income tax and military duty.

Ключові слова: *Національна гвардія України; вищі військові навчальні заклади; грошове забезпечення; здобувачі вищої освіти; курсанти; посадовий оклад; оклад за військовим званням; щомісячні додаткові види грошового забезпечення.*

Keywords: *National Guard of Ukraine; higher military educational institutions; financial support; applicants for higher education; cadets; salary; salary by military rank; monthly additional types of financial support.*

Постановка проблеми. Професія військового в усі часи користувалася особливою популярністю. У зв'язку з анексією Криму та військовим конфліктом на Сході України кількість громадян, залучених до лав військовослужбовців сектору безпеки та оборони України різко зросла. Так, за 2010-2020 рр. нормативна чисельність Збройних Сил України збільшилась з 200 до 250 тис. осіб, у тому числі військовослужбовців – з 159 до 204 тис. [1]. На сьогоднішній день фактична чисельність ЗСУ складає близько 346 тис. осіб, у тому числі військовослужбовців – 194 тис. осіб, тоді як в 2014 р. ці показники становили 157 та 119 тис. осіб відповідно. Нормативна чисельність Національної гвардії України законодавчо встановлена на рівні 60 тис. осіб, при цьому передбачено можливість збільшення вказаної кількості осіб у разі необхідності [2]. Підвищення престижності професії у суспільстві, а також зростання розмірів грошового забезпечення військовослужбовців в цілому та курсантів вищих військових навчальних закладів зокрема сприяє залученню молоді на навчання та подальше проходження служби.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань грошового забезпечення військовослужбовців в Україні присвячені праці О.Г. Водчиць, О.М. Семененко, М.В. Абрамової, Р.В. Бойко, А.Д. Бердочник [3], І.Ю. Марко, Є.І.Марко, І.М. Чернишової [4], С.М. Чімишенко [5], Л.В. Цюкало [6] та інших. В них розглядаються окремі аспекти забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців в Україні та провідних країн світу, система їх грошового забезпечення, а саме структура грошового забезпечення, його динаміка, перспективи розвитку тощо. Однак аналіз грошового забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів України у публікаціях не зустрічається.

Мета статті полягає у аналізі розмірів грошового забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України та розкритті порядку його розрахунку.

Виклад основного матеріалу. У системі Міністерства внутрішніх справ України підготовкою кадрів займаються 11 вищих військових навчальних закладів, а саме:

- Національний університет цивільного захисту України (м. Харків);
- Національна академія Національної гвардії України (м. Харків);
- Донецький юридичний інститут МВС України;
- Львівський державний університет внутрішніх справ;
- Харківський Національний університет внутрішніх справ;
- Львівський державний університет безпеки життєдіяльності;
- Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький);
- Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка;
- Одеський державний університет внутрішніх справ;
- Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ;
- Національна академія внутрішніх справ (м. Київ) [7].

При цьому єдиним закладом вищої освіти в Україні, що готує офіцерські кадри для Національної гвардії України є Національна академія Національної гвардії України. Згідно бюджетного запиту Міністерства внутрішніх справ України на 2021-2023 рр. на підготовку кадрів для Національної гвардії України закладами вищої освіти у 2020 р. було спрямовано 717,5 млн грн. бюджетних коштів, що на 89,8 млн грн, або на 14,3 % більше, ніж у попередньому році [8]. При цьому спостерігаємо тенденцію до щорічного підвищення запланованих обсягів коштів під вказану програму (таблиця 1). Так, за наступні три роки обсяг асигнувань для підготовки кадрів для НГУ закладами вищої освіти планується збільшити до 821,2 млн грн, що на 14,5 %

більше проти рівня 2020 р. Загальна кількість осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах Національної гвардії України за кошти загального фонду бюджету, становить близько 1900 осіб, в тому числі курсантів, що перебувають на військовій службі за контрактом, - коливається в межах від 961 особи у 2019 р. до 1124 особи у 2023 р.

Таблиця 1.
Кількісні та вартісні показники підготовки кадрів для Національної гвардії України закладами вищої освіти у 2019-2023 рр.

Показники	Роки				
	2019	2020	2021 (проект)	2022 (прогноз)	2023 (прогноз)
Кошти державного бюджету, спрямовані на підготовку кадрів для НГУ закладами вищої освіти, млн. грн	627,7	717,5	702,9	756,6	821,2
Кількість навчальних закладів НГУ, одиниць	1	1	2	2	2
Кількість осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах Національної гвардії України (загальний фонд) – усього, осіб	1979	1980	1847	1880	1902
<i>у тому числі:</i>					
курсанти із числа військовослужбовців за контрактом	961	990	995	1038	1124
курсанти (крім курсантів із числа військовослужбовців за контрактом)	543	540	593	607	587

Джерело: [8].

Що стосується грошового забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України, то його розмір буде незмінним впродовж 2021-2023 рр. і становитиме в середньому для військовослужбовців, що перебувають на військовій службі за контрактом – 10390 грн; для курсантів, зарахованих на навчання після проходження строкової служби та з числа цивільної молоді – 810 грн (табл. 2). При цьому з моменту зарахування на навчання і до початку навчального року курсанти, що прийняті з числа цивільної молоді, отримують грошове забезпечення у розмірі, що відповідає I тарифному розряду військовослужбовця строкової служби.

Таблиця 2.
Динаміка грошового забезпечення різних категорій курсантів у закладах вищої освіти НГУ за 2019-2023 рр.

Показник	Роки				
	2019	2020	2021 (проект)	2022 (прогноз)	2023 (прогноз)
Середньомісячний розмір грошового забезпечення курсанта із числа військовослужбовців за контрактом, грн	10 235	10 450	10 390	10 390	10 390
Середньомісячний розмір грошового забезпечення курсанта (крім курсантів із числа військовослужбовців за контрактом), грн	780	780	810	810	810
Середньомісячний розмір грошового забезпечення військовослужбовця строкової служби	403	420	490	490	490

Джерело: [8].

Розглянемо більш детально порядок розрахунку грошового забезпечення для кожної з вказаних категорій курсантів. Згідно Наказу МВС № 200 [9] курсантам-контрактникам, які перед зарахуванням на навчання проходили військову службу на посадах осіб рядового, сержантського і старшинського складу, грошове забезпечення на час навчання визначається виходячи з посадових окладів, окладів за військовим званням, щомісячних додаткових видів грошового забезпечення (надбавка за вислугу років, надбавка за особливості проходження служби, премія) та одноразових видів грошового забезпечення.

При цьому розмір посадового окладу буде визначатися виходячи з останньої штатної посади, яку військовослужбовець обіймав до зарахування на навчання. Тарифну сітку розрядів і коефіцієнтів посадових окладів військовослужбовців з числа осіб рядового, сержантського, старшинського, офіцерського та начальницького складу (крім військовослужбовців строкової військової служби) затверджено додатком 1 до Постанови КМУ від 30.08.2017 р. № 704 [10]. Розмір посадового окладу буде визначений множенням розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 01.01.2018 р. (1762 грн) на відповідний тарифний коефіцієнт. При цьому отримана сума підлягає округленню до найближчих 10 гривень. Наприклад, курсант-контрактних перед зарахуванням на навчання до вищого військового навчального закладу НГУ проходив військову службу за контрактом на посаді стрільця, якій штатним розписом військової частини відповідає IV тарифний розряд. Згідно додатку 1 до Постанови КМУ № 704 четвертому тарифному розряду відповідає тарифний коефіцієнт в розмірі 1,55. Розмір його посадового окладу буде становити: $1762 \times 1,55 = 2731,10$ грн, а з урахуванням округлення – 2730 грн (табл. 3).

Таблиця 3.

Розміри посадових окладів осіб рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом (станом на 01.01.2021 р.)

Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт	Посадовий оклад, грн	Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт	Посадовий оклад, грн
I	1,4	2470	VII	1,7	3000
II	1,45	2550	VIII	1,75	3080
III	1,5	2640	IX	1,8	3170
IV	1,55	2730	X	1,85	3260
V	1,6	2820	XI	1,9	3350
VI	1,65	2910	XII	1,95	3440

Джерело: розраховано за даними [10].

Наступним кроком при розрахунку грошового забезпечення курсанта-контрактника буде визначення окладу за військовим званням. Розмір окладу за військовим званням визначається множенням розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 01.01.2018 р. на відповідний тарифний коефіцієнт. Схема тарифних коефіцієнтів за військовими званнями військовослужбовців наведена в додатку 14 до постанови КМУ № 704 [10]. При визначенні окладу за військовим званням також діє правило округлення до найближчих десяти гривень. Наприклад, якщо курсант має звання старшого солдату, то розмір його окладу за військовим званням буде становити: $1762 \times 0,34 = 599,08$ грн, а з урахуванням округлення – 600 грн.

Надбавка за вислугу років військовослужбовцям, у тому числі і курсантам-контрактникам вищих військових навчальних закладів НГУ встановлена додатком 16 до постанови КМУ № 704 та розділом VII Постанови МВС № 200 у такому розмірі: у разі вислуги від 1 до 5 років – 25 % посадового окладу з урахуванням окладу за військовим званням; від 5 до 10 років – 30 %; від 10 до 15 років – 35 %; від 15 до 20 років – 40 %; від 20 до 25 років – 45 %; 25 і більше років – 50 % посадового окладу з урахуванням окладу за військовим званням [9, 10].

Курсантам-контрактникам, які перед зарахуванням на навчання проходили військову службу за контрактом у військових частинах, передбачена надбавка за особливості проходження служби у розмірі 50% посадового окладу з урахуванням окладу за військовим званням та надбавки за вислугу років [9]. Крім того, вони мають право на отримання премії за їх особистий внесок у загальні результати служби. Премія виплачується щомісяця за попередній місяць на підставі наказу. У разі допущення курсантом порушення (проступку) він може бути позбавлений премії повністю або частково. Розміри щомісячного преміювання затверджуються розпорядженнями командувача НГУ і для вказаної категорії курсантів встановлені на рівні від 135 % посадового окладу (для 7-12 тарифного розряду) до 185 % (для першого тарифного розряду). При цьому, розмір грошового забезпечення курсанта, який перед зарахуванням на навчання проходив військову службу за контрактом, не може бути нижчим за 10 000 грн, а тому в окремих випадках розмір премії може перевищувати максимальний поріг, встановлений для кожного з тарифних розрядів.

Що стосується одноразових видів грошового забезпечення курсантів, то вони мають право отримати один раз на рік матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань та допомогу для оздоровлення у розмірі, що не перевищує їх місячного грошового забезпечення. Слід мати на увазі, що при визначенні одноразових та щомісячних додаткових та видів грошового забезпечення правило округлення до найближчих десяти гривень не діє, тобто суми розраховуються у гривнях з копійками.

Грошове забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України, які перед зарахуванням на навчання не перебували на військовій службі (із числа цивільної молоді), складається з посадового окладу, курсантської посадової надбавки (у разі її наявності) та підвищення посадового окладу за результатами чергової екзаменаційної сесії (у разі наявності). Посадовий оклад встановлюється залежно від курсу навчання і визначається шляхом множення розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 01.01.2018 р., на тарифний коефіцієнт, зазначений у додатку 13 до Постанови КМУ № 704 [10]. Таким чином, посадовий оклад курсанта першого року навчання, який перед зарахуванням до закладу вищої освіти не перебував на військовій службі, буде становити з урахуванням округлення до найближчих десяти гривень 620 грн ($1762 \times 0,35 = 616,70$). Для курсантів з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, встановлені підвищені розміри тарифних коефіцієнтів (табл 4).

Розмір курсантської посадової надбавки та суми підвищення посадового окладу за результатами чергової екзаменаційної сесії встановлені додатком 15 до постанови КМУ № 704. Так, розмір курсантської посадової надбавки становить: 10 % від посадового окладу – для командира відділення, 15 % – головному сержанту взводу (командиру групи); 20 % – головному старшині (старшині) роти (батареї), курсу, командиру взводу. Якщо за результатами складання чергової екзаменаційної сесії курсант отримав тільки відмінні оцінки, його посадовий оклад щомісячно до наступної екзаменаційної сесії буде підвищено на 50 %, якщо відмінні та добрі оцінки – на 25 % [10].

Таблиця 4.

Розмір посадових окладів курсантів вищих військових навчальних закладів НГУ, які не перебували на військовій службі перед зарахуванням на навчання (станом на 01.01.2021 р.)

Категорія курсантів	Тарифний коефіцієнт	Посадовий оклад, грн
Курсанти, що навчаються за програмами з освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр», «спеціаліст», «бакалавр»:		
першого і другого курсу навчання	0,35	620
третього курсу навчання	0,4	700
четвертого і кожного наступного курсу навчання	0,45	790
Курсанти з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, що навчаються за програмами з освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр», «спеціаліст», «бакалавр»:		
першого і другого курсу навчання	0,45	790
третього курсу навчання	0,5	880
четвертого і кожного наступного курсу навчання	0,55	970

Джерело: розраховано за даними [10].

Курсантам з числа осіб, які перед зарахуванням на навчання у вищі військові навчальні заклади НГУ перебували на строковій службі, посадові оклади виплачуються за останніми штатними посадами, які вони обіймали у військових частинах під час проходження строкової служби (табл. 5), але не нижче посадових окладів, передбачених для курсантів, які не перебували на військовій службі перед зарахуванням на навчання [10]. Таким чином, при співставленні даних таблиць 4 і 5 бачимо, що посадовий оклад курсанта строкової військової служби буде перевищувати посадовий оклад курсанта, який перед зарахуванням на навчання не проходив військову службу, тільки під час початку на 1 та 2 курсі за умови, що під час проходження служби військовослужбовець обіймав посаду, що відповідає п'ятому або шостому тарифному розряду. В інших випадках посадовий оклад курсанта строкової служби буде прирівняний до посадового окладу курсанта, що перед навчанням не проходив військову службу. Курсантам із числа військовослужбовців строкової служби крім посадового окладу виплачується курсантська посадова надбавка (у разі обіймання курсантом відповідної посади, передбаченої додатком 15 до постанови КМУ № 704) та підвищення посадового окладу за результатами складання чергової екзаменаційної сесії. Разом з тим курсантам не з числа військовослужбовців за контрактом оклад за військовим званням, надбавка за вислугу років, надбавка за особливості проходження служби, премія не виплачуються.

Таблиця 5.

Розмір посадових окладів курсантів вищих військових навчальних закладів НГУ, які перед зарахуванням на навчання перебували на строковій військовій службі (станом на 01.01.2021 р.)

Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт	Посадовий оклад, грн
I	0,2	350
II	0,24	420
III	0,28	490
IV	0,32	560
V	0,36	630
VI	0,4	700

Джерело: розраховано за даними [10].

Відповідно до абз.2 ч.3 ст. 9 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ грошове забезпечення військовослужбовців, в тому числі і курсантів, підлягає індексації [11]. Індексція грошових доходів населення проводиться в разі, коли величина індексу споживчих цін перевищила поріг індексації – 103 %. Для проведення індексації обчислення індексу інфляції починається за місяцем, у якому він перевищив поріг індексації. Для визначення суми індексації потрібно помножити дохід, який підлягає індексації, на величину приросту індексу інфляції, що поділений на 100 %. Проте варто зауважити, що індексації підлягають грошові доходи лише в межах прожиткового мінімуму [12]. Ця норма стосується курсантів-контактників, розмір грошового забезпечення яких значно більше прожиткового мінімуму. Грошове забезпечення іншої категорії курсантів (з числа військовослужбовців строкової служби та цивільної молоді) індексується в повному обсязі.

Оподаткування грошового забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів НГУ здійснюється у тому ж порядку, що і оподаткування грошового забезпечення інших категорій військовослужбовців. Згідно з п. 164.2, п. 167.1 та підпункту 1.2 пункту 16¹ підрозділу 10 розділу ХХ ПКУ [13] грошове забезпечення військовослужбовців оподатковується податком на доходи фізичних осіб у розмірі 18 % та військовим збором у розмірі 1,5 % від суми місячного грошового забезпечення. При цьому згідно з п. 168.5 ПКУ та Порядку № 44 [14] суми податку на доходи фізичних осіб, що утримуються з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних, військовослужбовцями, спрямовуються виключно на виплату рівноцінної та повної компенсації втрат доходів цієї категорії громадян. Тобто щомісячно з грошового забезпечення військовослужбовців утримується податок на доходи фізичних осіб та одночасно виплачується компенсація суми податку у тому ж розмірі.

Висновки. Грошове забезпечення – важлива складова системи соціального захисту військовослужбовців, належний рівень якого є потужним мотиваційним механізмом, який гарантує ефективне функціонування військових формувань держави. Розмір грошового забезпечення курсантів вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України залежить від того, до якої категорії здобувачів вони належать, тобто чи перебували курсанти перед зарахуванням на навчання на військовій службі за контрактом, на строковій службі чи зараховані з числа цивільної молоді. В залежності від цього розмір їх грошового забезпечення під час навчання буде коливатися в середньому від 780 грн (станом на 2020 р.) – для курсантів не з числа військовослужбовців за контрактом, до 10450 грн – для курсантів, які перед зарахуванням на навчання проходили військову службу за контрактом у військових формуваннях НГУ.

Бібліографічний список.

1. Про чисельність Збройних Сил України: Закон України від 05.03.2015 р. № 235-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235-19#Text> (дата звернення: 25.02.2021).
2. Про Національну гвардію України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18/ed20140313#Text> (дата звернення: 25.02.2021).
3. Водчиць О. Г. Аналіз динаміки структури грошового забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України / О.Г. Водчиць, О.М. Семененко, М.В. Абрамова, Р.В. Бойко, А.Д. Бердочник. *Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил*. 2013. Вип. 2 (35). С. 11–15.
4. Марко І.Ю., Марко Є.І., Чернишова І.М. Зарубіжний досвід забезпечення соціальних гарантій військовослужбовців. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. 2019. № 2 (66). С. 135–142.
5. Чимишенко С.М. Перспективи розвитку системи грошового забезпечення військовослужбовців. *Фінанси України*. 2013. № 9. С. 118–125.
6. Цюкало Л. В. Аналіз видатків на деякі види соціального забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 15. С. 56–60 с.
7. Вищі навчальні заклади. URL: <https://mvs.gov.ua/ua/institution> (дата звернення: 04.03.2021).
8. Бюджетний запит на 2021-2023 рр.: Єдиний портал органів системи МВС України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/pages/8108_Vyudzhetniy_zapit_2021_2023.htm (дата звернення: 24.02.2021).
9. Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення та одноразової грошової допомоги при звільненні військовослужбовцям Національної гвардії України та іншим особам: Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 200 від 15.03.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0405-18#Text> (дата звернення: 03.03.2021).
10. Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб: Постанова КМУ від 30.08.2017 р. № 704. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.03.2021).
11. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> (дата звернення: 04.03.2021).
12. Про затвердження Порядку проведення індексації грошових доходів населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 р. № 1078. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1078-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 04.03.2021).
13. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n8462> (дата звернення: 04.03.2021).

14. Про затвердження Порядку виплати щомісячної грошової компенсації сум податку з доходів фізичних осіб, що утримуються з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового та начальницького складу: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.01.2004 р. № 44. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2004-%D0%BF#Text> (дата звернення: 04.03.2021).

References.

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “On the number of the Armed Forces of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235-19#Text> (Accessed 25 February 2021).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine “About the National Guard of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18/ed20140313#Text> (Accessed 25 February 2021).
3. Vodchyts O. H. Analiz dynamiky struktury hroshovoho zabezpechennia viiskovosluzhbovtiv Zbroinykh Syl Ukrainy [Analysis of the dynamics of the structure of monetary support of servicemen of the Armed Forces of Ukraine] / O.H. Vodchyts, O.M. Semenenko, M. V. Abramova, R. V. Boiko, A. D. Berdochnyk. Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho universytetu Povitrianykh Syl. 2013, vol. 2 (35), pp. 11–15 [in Ukrainian].
4. Marko I. Yu., Marko Ye. I., Chernyshova I. M. Zarubizhnyi dosvid zabezpechennia sotsialnykh harantii viiskovosluzhbovtiv [Foreign experience in providing social guarantees for servicemen]. Zbirnyk naukovykh prats Tsentru voienno-stratehichnykh doslidzhen Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy imeni Ivana Cherniakhovskoho. 2019, no. 2 (66), pp. 135–142 [in Ukrainian].
5. Chimyshenko S. M. Perspektyvy rozvytku systemy hroshovoho zabezpechennia viiskovosluzhbovtiv [Prospects for the development of the system of monetary support for servicemen]. Finansy Ukrainy. 2013, no. 9, pp. 118–125 [in Ukrainian].
6. Tsiukalo L. V. Analiz vydatkiv na deiaki vydy sotsialnoho zabezpechennia viiskovosluzhbovtiv Zbroinykh Syl Ukrainy [Analysis of expenditures on some types of social security for servicemen of the Armed Forces of Ukraine]. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2018, no. 15, pp. 56–60 [in Ukrainian].
7. The official site of Ministry of Internal Affairs of Ukraine, “Higher educational institutions”, available at: <https://mvs.gov.ua/ua/institution> (Accessed 04 March 2021).
8. The only portal of the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, “Budget request for 2021-2023”, available at: https://mvs.gov.ua/ua/pages/8108_Byudzhetniy_zapit_2021_2023.htm (Accessed 24 February 2021).
9. Ministry of Internal Affairs of Ukraine (2018), “About the statement of the Instruction on the order of payment of monetary maintenance and the one-time financial aid at release to servicemen of National guard of Ukraine and other persons”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0405-18#Text> (Accessed 03 March 2021).
10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), “On financial support of servicemen, members of the rank and file and some other persons”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/704-2017-%D0%BF#Text> (Accessed 03 March 2021).
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine “On social and legal protection of servicemen and members of their families”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text> (Accessed 04 March 2021).
12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2003), “About the statement of the Procedure for carrying out indexation of monetary incomes of the population”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1078-2003-%D0%BF#Text> (Accessed 04 March 2021).
13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), Tax Code of Ukraine, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n8462> (Accessed 04 March 2021).
14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2004), “About the statement of the Order of payment of monthly monetary compensation of the sums of the tax on the income of physical persons deducted from monetary maintenance, monetary rewards and other payments received by servicemen, police officers and persons of rank and file”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2004-%D0%BF#Text> (Accessed 04 March 2021).

Стаття надійшла до редакції 09.03.2021 р.